

پرش ها و پانچ ها

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوبه اشعی خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:

۱. مقدمات؛ حجت؛ کتاب خداوند؛ تفسیر قرآن؛ تفسیر برخی آیات قرآن
۲. عقاید؛ شناخت خلفاء خداوند؛ پیامبران
۳. عقاید؛ شناخت خلفاء خداوند؛ مهدی؛ وجود مهدی و ویژگی‌های او

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: عبد الله صمدی

تاریخ: ۱۴۰۰/۵/۲۳

در آیهی ۳۴ سورهی ص، منظور از جسدی که بر کرسی سلیمان انداخته شد، چیست؟ همچنین، بفرمایید که منظور حضرت سلیمان از دعایی که در آیهی ۳۵ سورهی ص از او نقل شده است، چه بود؟ آیا حکومت امام مهدی علیه السلام به حکومت حضرت سلیمان شباهت خواهد داشت؟ پیاسگزارم.

پاسخ

تاریخ: ۱۴۰۰/۶/۳

خداوند در آیات ۳۴ و ۳۵ سورهی ص فرموده است: ﴿وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿۱﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿۲﴾﴾؛ «و هرآینه سلیمان را مبتلا کردیم و بر کرسی او جسدی انداختیم، پس انابه کرد؛ گفت: پروردگارا! من را ببخش و به من حکومتی عطا کن که شایسته‌ی احدی پس از من نباشد، بی گمان تو بسیار بخشنده‌ای».

مفسران دربارهی مقصود خداوند در این آیات اختلاف نظر دارند. بیشتر آنان، با استناد به روایتی از ابن عباس، مقصود از «جسد» را شیطانی دانسته‌اند که انگشت سلیمان علیه السلام را دزدید و بر کرسی او نشست و مدتی به جای او حکومت کرد، ولی این نظر هرگاه بدان معنا باشد که شیطانی در صورت خود، شبیه به سلیمان علیه السلام شد و به عنوان شخص او حکومت کرد، نمی‌تواند صحیح باشد؛ زیرا مستلزم اغراء به جهل از جانب خداوند و سقوط اعتبار پیامبران است که ممکن نیست. آری، هرگاه بدان معنا باشد که شیطانی جئی یا حتّی انسی، مهر سلیمان علیه السلام را دزدیده و بدون شبیه شدن به او در صورت، مدّعی شده که او به سفر رفته یا مفقود

شده و وی را جانشین و نماینده‌ی خود قرار داده است و با این حيله، مدّتی به عنوان جانشین و نماینده‌ی او و نه به عنوان خود او حکومت کرده، ممکن است، ولی دلیلی برای وقوع آن وجود ندارد؛ چراکه وقوع آن از ظاهر آیات دانسته نمی‌شود و در حدیث متواتر یا صحیحی از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیز وارد نشده است و روایت ابن عباس نیز بیانگر آن نیست.

تفاسیر دیگر نیز عموماً همین مشکل را دارند، ولی از میان آن‌ها دو تفسیر زیر به ظاهر آیات نزدیک‌ترند:

۱. منظور از «جسد»، جسم بیمار و رنجور سلیمان علیه السلام است که در حالت احتضار بر روی کرسی افتاده بود، به نحوی که دیگر امیدی به زنده ماندن او وجود نداشت و نزدیک‌تر بودنش به ظاهر آیه از این جهت است که با درخواست سلیمان علیه السلام در آیه‌ی بعدی سنجیت و تناسب دارد؛ با توجه به اینکه او می‌توانسته است با مشاهده‌ی حال خود و اندوه دوستان و خشنودی دشمنانش از زوال حکومت او، به درگاه خداوند انابه کرده و بقاء حکومتش با طول عمر و اقتدار بیش از پیش را مسئلت کرده باشد؛ خصوصاً با توجه به اینکه «فتنه» در لغت و در کتاب خداوند، به معنای رنج و سختی نیز استعمال شده است و «جَسَدًا» در آیه می‌تواند نقش حال یعنی قید حالت داشته باشد و با این وصف، معنای آیه چنین است: «وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا [ه] عَلَى كُرْسِيِّه جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ»؛ «و هر آینه سلیمان را (به درد و رنج) مبتلا کردیم و [او را] به صورت جسدی بر کرسی‌اش انداختیم، پس انابه کرد».

۲. منظور از «جسد»، جسد بی‌جان فرزند سلیمان علیه السلام است که قرار بود جانشین او شود و حکومتش را به ارث برد، ولی در زمان حیات او از دنیا رفت و نزدیک‌تر بودنش به ظاهر آیه از این جهت است که با درخواست سلیمان علیه السلام در آیه‌ی بعدی سنجیت و تناسب دارد؛ با توجه به اینکه درگذشت جانشین و وارث حکومت او، می‌توانسته است او را درباره‌ی بقاء حکومتش نگران ساخته و به درخواست حکومتی مقتدر و بی‌مانند از خداوند واداشته باشد؛ همچنانکه ممکن است با درگذشت فرزندش دریافته باشد که اراده‌ی خداوند بر بقاء حکومتش پس از مرگ او نیست و از این رو، از خداوند خواسته باشد که به جای آن، کیفیت حکومتش را ارتقا دهد، تا برای او مایه‌ی تسلی باشد.

هر یک از این دو تفسیر به ظاهر آیات نزدیک هستند و تبعاً می‌توانند صحیح باشند و با وجود آن دو، نوبت به تفاسیر دیگر نمی‌رسد؛ خصوصاً تفاسیری که مشتمل بر مَثْمُوم کردن سلیمان علیه السلام به کاری ناروا هستند.

اما درباره‌ی شباهت حکومت امام مهدی علیه السلام به حکومت سلیمان علیه السلام، روایت متواتری در دست نیست. آری، روایاتی در دست است حاکی از اینکه آن حضرت انگشتر سلیمان

علیه السلام را در اختیار دارد و با آن ظهور می کند، ولی نمی توان این را به معنای شباهت کامل حکومت او به حکومت سلیمان علیه السلام دانست؛ خصوصاً با توجه به اینکه ظاهر دعای سلیمان علیه السلام در آیه، عدم شباهت هیچ حکومتی در آینده به حکومت او در برخورداری از امکانات خارق العاده است و روایات نیز نمی توانند آن را تخصیص بزنند. قدر مسلم این است که حکومت امام مهدی علیه السلام در دادگری و اصلاح امور دین و دنیا، به حکومت سلیمان علیه السلام شباهت خواهد داشت و به قدر ضرورت از خوارق عادات و امدادهای غیبی خداوند برخوردار خواهد بود.

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب هاشمی خراسانی
مجلس خبرگان رهبری

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع رسانی دفتر منصوب هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.

صفحه توئیتر پایگاه

صفحه اینستاگرام پایگاه

صفحه تلگرام پایگاه

صفحه فیسبوک پایگاه

لینک مدد آفر